

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AVRUPA BİRLİĞİ İKLİM POLİTİKALARI

Dr. Nuran Talu

WEglobal

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

İklim değişikliğinin Avrupa'ya etkileri

- Batı, Orta ve Doğu Avrupa, bölgedeki büyük nehirler nedeniyle sel baskınlarından daha çok etkileniyor
- Batı Avrupa'da Alpler ve Pireneler gibi yüksek dağların etkisiyle fırtınalar, çığ düşmeleri ve toprak kaymaları sıklıkla görülüyor
- Güney Avrupa'da kuraklık ve orman yangınları etkili (Akdeniz Avrupası) Çok yüksek/aşırı sıcaklıkların Avrupa'nın Güney kesimlerinde çölleşme riskinin artırdığı ve kuraklık riskine neden olduğu araştırmalarla sabit
- Avrupa'nın temiz suyunun % 40'ı Alpler'den geliyor, bu durum temiz suyun kaynağının çoğunlukla dağlık alanlar olması çıkması nedeniyle kar ve buzul dinamiklerinde ve yağış yapılarındaki değişiklikler Avrupa çapında su temininde azalmalara neden olacak
- Azalan su kaynaklarının Avrupa'daki hidroelektrik enerji üzerinde negatif etkisi olması kaçınılmaz olacak
- Deniz seviyesinde yükselme: Avrupa Birliği nüfusunun yaklaşık üçte birinin kıyıların 50 km dahilinde yaşamakta olduğu ve bu alanların Birliğin toplam GSYİH'sinin %30'dan fazlasını ürettiği ve aynı zamanda Avrupa'nın denizlerinin 500 metre mesafesindeki deniz ürünlerinin ekonomik değerinin 500-1.000 milyar Euro arasında hesaplandığı dikkate alındığında, bu durumun Avrupa Birliği açasından önemli bir tehdit unsuru olduğu görülmektedir.
- Sektörlere etkiler (Altyapı ve Binalar; Şehirler ve Kentsel alanlar; Enerji Sektörü; Tarım ve Ormancılık; Turizm Sektörü; Sigorta Sektörü; İç Camiasında Çapraz-Kesen Alanlar).
- Avrupalının sağlığına etkiler (Yaz sıcadına bağlı mortalite, mevcut ve yeniden ortaya çıkan hayvan hastalıklarının, viralzootik hastalıklar ve vektöre bağlı hastalıklar)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB'nin Uluslararası İklim Taahhütleri

- Topluluk, BMİDÇS'ye 21 Mart 1993 tarihinde Taraf olmuştur. (AB 1990 - Lüksemburg Çevre ve Enerji Konseyi – AB kendi içinde CO₂ emisyon azaltım hedefi belirliyor) ile küresel iklim politikalarının geliştirilmesinde o tarihlerden bu yana erken ve güçlü bir konumda olmuştur.
- AB 31 Mayıs 2002 tarihinde Kyoto Protokolü'nü onaylamıştır. AB'nde Kyoto Protokolünün birinci taahhüt dönemi (2008-2012) hedefine (%5) karşın AB'nin hedefi %8 emisyon azaltılması konmuştur.
- AB, Paris Anlaşmasının hazırlığında BMİDÇS Sekretaryasına sunduğu Niyet Edilen Ulusal Katkı Beyanına göre 2030 yılına kadar emisyonları en az % 40 azaltma yönünde hedef belirlemiştir (Mart 2015).
- AB, Paris İklim Anlaşmasını 22 Nisan 2016 tarihinde imzalamış ve 5 Ekim 2016'da onaylamıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Kurucu Anlaşmalarında İklim Değişikliği

- 21. yüzyılın gereksinimlerine uygun olarak AB 'nde Aralık 2007'de bir reform antlaşması olarak Lizbon Antlaşması imzalanmıştır. (Antlaşmanın tüm ye devletlerde onaylanması süreci uzamış ve Antlaşma 1 Aralık 2009'da yürürlüğe girebilmiştir.)
- Bu yüzyılın gündemini meşgul eden evre, **iklim değişikliği**, enerji ve terörizmle mücadele ile ilgili önemli konular, Lizbon Antlaşmasında yer alan temel konular arasındadır.
- Avrupa Birliği'nde evre ve enerji konuları genellikle birlikte ele alınmaktadır. Bu iki alanda da ye Devletler ile Birlik arasında yetki paylaşımı söz konusudur. Lizbon Antlaşması ile bu yaklaşıma resmiyet kazandırılmış ve **Avrupa Komisyonuna ye Devletleri temsilen devredilen yetki ve sınırlar dahilinde iklim değişikliği müzakerelerini yürütme hakkı tanınmıştır.**

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB'nin Paris'i Uygulama Politikaları

AB, Paris için dört temel öncelik beyan etmiştir:

1. Uluslararası bağlayıcı bir sözleşmenin imzalanması;
2. Adil, iddialı ve ölçülebilir sera gazı emisyonlarını azaltma hedeflerinin benimsenmesi;
3. Sözleşme kapsamında belirlenen hedeflere ulaşma performansının düzenli olarak takip edilmesi ve
4. Őeffaflıđı ve hesap verebilirliği sağlamak adına herkes için geçerli ortak kuralların belirlenmesi.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Çevre Eylem Programlarında İklim

- AB **Birinci** Çevre Eylem Programı (1973-1977) - Avrupa çevre politikasının uygulanmasında uluslararası işbirliğinin özendirilmesi.
- AB **İkinci** Çevre Eylem Programı (1977-1981) - Çevre politikaları uygulamada ek mali harcamalar ve kısıtlamalar getirmesi nedeniyle, ekonomik büyüme yatırımlarını engelleyebileceği ileri sürülen bir olgu olarak tanımlanmış.
- AB **Üçüncü** Çevre Eylem Programı (1982-1986) - Doğal kaynakların korunması için kapsamlı bir koruma stratejisi benimsenerek bu durum uygulamalara yansıtılmış. Bu Programda; tarım, enerji, sanayi, ulaştırma ve turizm sektörlerinden herhangi birinde gerçekleştirilen ekonomik bir faaliyette, henüz plan aşamasında iken, çevre boyutunun dikkate alınmasının sağlıklı ekonomik büyüme açısından daha yararlı olacağı önemi vurgulanmış. Üçüncü Programda, istihdam ve çevre politikaları arasında daha somut bir bağ oluşturularak, çevre faaliyetlerinin istihdam yaratmada ve sanayi alanındaki yenilikleri/teknolojileri geliştirmek konusunda etkili olacağı öngörülmüş.
- AB **Dördüncü** Çevre Eylem Programı (1987-1992) - Sektörel entegrasyon açısından bakıldığında, enerji sektörü ve çevre etkileşimi üzerinde çok durulmuş, bu bağlamda enerji kullanımı ve çevre koruma amaçları arasında bir denge kurulması şartı benimsenmiş.. Her ne kadar Dördüncü Programda iklim değişikliği politikaları doğrudan zikredilmese de, enerji sektörüne dair benimsenen yaklaşımlar (Enerji üretimi büyük çoğunlukla fosil yakıtlardan elde edildiği için atmosferde kirlenme kaçınılmaz olmaktadır) **iklim değişikliği** ile mücadeleye dair unsurları içermektedir. **Bu açıdan AB iklim değişikliği politikalarının Dördüncü Programı dönemiyle birlikte geliştirilmeye başladığını değerlendirilmektedir.**
- AB **Beşinci** Çevre Eylem Programı (1993-2000) - AB'nin sürdürülebilir kalkınma amacını hayata geçirebilmek için bazı sektörlerin çevre ile uyumlu olması yönünde politikalar tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, Programda çevreyle uyumlu politikaların uygulanmasında öncelikle tarım, ulaştırma, enerji, endüstri ve turizm sektörlerine önem verilmiş. Beşinci programda özellikle hava kirliliği, asit yağmurları, su kaynaklarının ve doğal kaynakların korunması, biyolojik çeşitlilik ve **iklim değişikliği** önemsenen konular olmuş.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB 6. Çevre Eylem Programı

AB **Altıncı** Çevre Eylem Programı (2002-2010, sonra 2012 yılı olarak resmen uzatılmış) - 4 öncelikli alana yönelmiş ve bu alanlarda daha sıkı önlemler alınmasını öngörmüş; 1) iklim değişikliği, 2) doğa ve biyolojik çeşitlilik, 3) çevre ve sağlık ve 4) doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve atık yönetimidir. Altıncı Programda iklim değişikliğine ilişkin olarak aşağıdaki eylemler tanımlanmıştır.

- AB içinde CO₂ emisyonlarının ticaretine ilişkin bir planın oluşturulması;
- İklim değişikliğinin önlenmesi amacına uyum etkinlikleri dikkate alınarak, Üye Devletlerdeki enerji sektörüne ilişkin devlet yardımlarının envanter ve gözden geçirme çalışmasının yapılması;
- Kabul edilen yeni Direktif yoluyla yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi ve serbestleştirilmiş enerji pazarında bu yönde yeterli desteğin sağlanması;
- Enerji vergilendirilmesi önerilerinin kabulü aracılığıyla piyasa araçlarının kullanılması;
- Binaların ısıtılması ve soğutulmasında enerji tasarrufunun arttırılması;
- Sanayi sektörü ile enerji verimliliği ve bazı emisyonların azaltılması üzerine çevre anlaşmaları;
- 2002 yılına kadar Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nde, havacılıktan kaynaklanan sera gazı emisyonlarını azaltmaya ilişkin eylemler üzerinde anlaşmaya varılamaması durumunda, bu yönde özel eylemlerin tanımlanması;
- Araştırma ve teknolojik gelişme için ve Üye Devletlerdeki araştırmaların eşgüdümünde, iklim değişikliğinin Birliğin en önemli konularından biri olarak kabul edilmesi.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB 7. Çevre Eylem Programı

“Küresel ısınmayı ekonomilerimizi yeşillendirmek, büyümeyi canlandırmak ve yeni teknolojilere yatırımı hızlandırmak için bir fırsat olarak görmeliyiz.”

AB **Yedinci** Çevre Eylem Programı (2013-2023) - AB'nin iklim değişikliği ile mücadele ile ilgili temel politikası, Yedinci Çevre Eylem Programında yer alan “Küresel ısınmayı ekonomilerimizi yeşillendirmek, büyümeyi canlandırmak ve yeni teknolojilere yatırımı hızlandırmak için bir fırsat olarak görmeliyiz.” şeklindeki beyan ile vurgulanmaktadır. “AB Komisyonu 2017” ye kadar üye ülkelerin ulusal uyum stratejilerin kapsamı ve kalitesinde ilerlemeyi yetersiz bulursa hukuken bağlayıcı bir araç teklif etmeyi düşünecektir”. AB'nin iklim değişikliği stratejisi 7. Program döneminde iki temel politika alanına odaklanmıştır:

- 1- Ekolojik Direnci Güçlü bir Avrupa (Doğal kaynak etkin bir Avrupa)
- 2 - Düşük Karbon Ekonomisi

7. Programın genel amaçları:

- Avrupa Birliği'nin sermayesinin korunması, muhafaza edilmesi ve geliştirilmesi
- Avrupa Birliğinin etkin kaynak kullanımlı, çevreci ve rekabetçi **düşük karbon ekonomisine** dönüştürülmesi,
- Avrupa Birliği vatandaşlarının çevresel baskılardan ve sağlık ve refah risklerinden korunması
- Mevzuatın daha iyi uygulanması
- Bilgilendirme tabanını geliştirerek daha iyi bilgi verilmesi
- Çevre ve **iklim** politikası için daha geniş ve daha mantıklı yatırımların gerçekleştirilmesi
- Çevresel gerekliliklerin diğer politikalara tam entegrasyonunun sağlanması
- Birlik ülkelerinin daha sürdürülebilir hale getirilmesi
- Birliğin **uluslararası iklim** ve çevre sorunlarına daha etkili bir şekilde tutum almasına destek olunması.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

“Avrupa’nın Geleceğine ilişkin Beyaz Kitap” (2017)

- Avrupa’nın Geleceğine ilişkin Beyaz Kitap’ta (White Paper on the Future of Europe) AB’nin küresel iklim değişikliği ile mücadelede Paris İklım Anlaşmasının ve ‘BM 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri’nin uygulanmasında nc rolünün devam etmekte olduğu önemle vurgulanmaktadır.
- Beyaz Kitap AB27’nin, *iklim, finansal istikrar ve sürdürülebilir kalkınma gibi birçok alanda küresel gündemi pozitif olarak şekillendirmeyi yönetmekte olduğunu belirtmektedir.*

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi (2006)

Strateji, AB'nin geleceğinde birçoğu büyük ölçüde doğrudan çevre ile ilgili olan 7 önemli öncelikli konuda genel amaçları, hedefleri ve somut çalışmalarını ortaya koymaktadır:

1. **İklim değişikliği** ve temiz enerji
2. Sürdürülebilir ulaşım
3. Sürdürülebilir üretim ve tüketim
4. Halk sağlığına yönelik tehditler
5. Doğal kaynakların daha iyi yönetilmesi
6. Sosyal katılım, nüfus ve göç
7. Küresel yoksullukla mücadele.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak abaların Desteklenmesi Projesi

“2030'da Sürdürülebilir Bir Avrupa'ya Doğru” (2019)

3 senaryo ana hat olarak belirlendi:

- 1.AB ve ye Devletlerin tüm eylemlerine rehberlik edecek kapsayıcı bir AB-SKH Stratejisi uygulanması
- 2.ye Devletlerin hedef ve eylemlerini zorlamadan Komisyon tarafından SKH'lerin tüm ilgili AB politikalarına entegrasyonuna devam edilmesi
- 3.Bir yandan AB düzeyinde mevcut sürdürülebilirlik çabalarını/iddialarını pekiştirirken, öte yandan AB dışı eyleme daha fazla odaklanması.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB'nin "0" karbon politikasında 3 ana hedef

1. Enerji Verimliliğini Birinci Önceliğe Koymak
2. Yenilenebilir Enerjide Küresel Liderliğe Erişmek
3. Tüketicileri Korumak

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Enerji Birliği Stratejisi 5 politika alanı

1. Güvenlik, dayanışma ve güven – Avrupa'nın enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve enerji güvenliğini sağlamak için ye Devletler ile yakın bir şekilde çalışılması
2. Tam entegre bir enerji i piyasası – Teknik veya düzenleme engelleri olmaksızın enerjinin AB çapında serbest bir şekilde dolaşması, bu durumda enerji tedarikçileri en iyi enerji fiyatlarını sağlarken yenilenebilir enerjiyi desteklemesi ve serbest rekabet etmeleri
3. **Enerjide verimlilik – AB'nin enerji ithalatına bağımlılığının azaltılması, emisyonları kesmek/"0"lamak ve iç imkanlarını ve büyümeyi yönlendirmek için enerji verimliliğinin iyileştirilmesi**
4. **İklim eylemi – Ekonominin karbondan arındırılması, emisyonların kesilmesi/"0"lanması için politikaların ve mevzuatın yürürlüğe konulması, düşük karbon ekonomisine doğru geçiş ve AB'nin Paris Anlaşmasına yönelik taahhütlerinin yerine getirilmesi**
5. Araştırma, yenilikçilik ve rekabetçilik – AB'nin rekabetçiliğini geliştirecek şekilde, düşük karbonlu ve temiz enerji teknolojilerinde yenilikçilik ve araştırmanın desteklenmesi.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

“2050 itibariyle İklim-Nötr bir Avrupa için Uzun Vadeli Vizyon”

- **Vizyonun hayata geçirilmesi için 3 önemli adım atılıyor:**
 - 1- Siyasi/politika süreci
 - 2- İklim-nötr ekonomiye geçiş: Sektörler, teknolojiler, araştırma ve yenilikçilik,
 - 3- Sosyo-ekonomik etki: Vatandaşlar, işçiler, işletmeler.
- **Vizyon Avrupa’da net sıfır sera gazlı ekonomiye giden yolda, AB Üye Ülkelerinin ortak hareket etmeleri gereken yedi temel yapı taşı /yedi stratejik öncelik/tedbir belirliyor:**
 1. enerji verimliliği
 2. yenilenebilir kaynakların kullanılması
 3. temiz, güvenli ve bağlantı ulaşım (mobilite)
 4. rekabetçi sanayi ve döngüsel ekonomi ile ekonominin modernizasyonu
 5. altyapı ve ara bağlantıları
 6. biyo-ekonomi ve doğal karbon yutakları (emicileri)
 7. karbon yakalama ve depolama uygulamaları.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Enerji Birliği Durum Raporu'nda (4., 2023'e doğru revizyon yapılarak) planlanmış olan enerji sektörü hedefleri

	Sera Gazı Emisyonları	Yenilenebilir Enerji	Enerji Verimliliği	AB Finansmanlı Programlarda İklim	Ara Bağlantı	CO ₂ Kaynakları
2020	-% 20	% 20	% 20	% 20	% 10	
2030	≥ -% 40	≥ % 32	≥ % 32,5	% 25	% 15	Arabalar - % 37,5 Vanlar - % 31 Kamyonlar - % 30

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

Üye Devletlerin Entegre Ulusal Enerji ve İklim Planları

- AB Enerji Birliği ve İklim Eylemi Yönetişimi Yönetmeliği ile ilk kez AB Üye Devletlerinin 'Entegre Ulusal Enerji ve İklim Planları'nı (Integrated National Energy and Climate Plans/NECPs) hazırlamaları hükmedilmiştir.
- NECP'lerin, söz konusu Yönetmelik çerçevesinde belirlenen kurallar çerçevesinde; 2021-2030 yılları arasında, AB Enerji Birliği stratejisindeki 5 politika alanı ile bağlantılı olacak şekilde hazırlanmaları gerekmektedir. Bu alanlar:

1-Enerji Güvenliği

2-İç Piyasa

3-Enerji Verimliliği

4-Karbondan Arındırma

5-Araştırma, Yenilikçilik Ve Rekabetçilik.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB İklim Sivil İnisiyatifleri

- Climate Action Network (CAN) Europe
- Climate-KIC (knowledge innovation community) - public-private innovation partnership focused on climate innovation to mitigate and adapt to climate change.
- Clima Europe - bağımsız sivil inisiyatif
- ...

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

Clima Europe Manifestosu

AB, “Avrupa Yeşil Yeni Düzeni” için 10 adet ilke ve eylemde taahhüt vermeli:

- 1- Güvenli ve sürdürülebilir geleceğe yatırım
- 2- Adil ve ekolojik bir finans sistemi
- 3- Döngüsel ekonomiye teşvik
- 4- Toprağın altında tutmak (Keep it in the ground)
- 5- Esnek ve adil bir geçiş için iklim etkilerine karşı korumak
- 6- Herkes için güvenli ve sürdürülebilir bir ulaşımı sağlama almak
- 7- Herkes için temiz hava hakkı
- 8- Tarım ve gıdayı etrafıca düşünmek
- 9- Denizleri ve okyanusları plastikten arındırmak
- 10- Paris Anlaşması'nın uygulanmasını uluslararası ilişkilerin kalbine yerleştiren yeni bir dış politika

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak Çabaların Desteklenmesi Projesi

AB Türkiye Delegasyonu

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

İklim Değişikliği Alanında Ortak abaların Desteklenmesi Projesi

TEŐEKKÜRLER

WEglobal

